

کل پارکانه

جستجو

دانشنامه گنجینه معارف پرسش و پاسخ کلام جاودان احادیث علما و بزرگان گوهر ناب کتابخانه مجلات پایان نامه ویژه نامه اخبار نگارخانه

مشخصات مجله

فهرست مطالب

- « با ولایت در تبلیغ
- « فرصتهای تبلیغی را دریابیم
- « برگی از فضائل شکافنده علوم
- « نگاهی کوتاه به ادله اثبات امامت
- « امام کاظم علیه السلام
- « بازشناسی سیمای فردی امام حسین علیه السلام در زیارت ناحیه
- « امام شناسی از دیدگاه امام هشتم علیه السلام
- « آموزه هایی از واپسین روزهای حیات پیامبر(ص)
- « چرا امام حسن علیه السلام صلح کرد و امام حسین علیه السلام به جنگ پرداخت؟
- « رجعت

جستجو

مجلات > علمی، خبری > میلغان > فروردین 1382، شماره 40

سیری اجمالی در سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی

بدید آورنده: جلیل درویشی، صفحه 124

شکل گیری سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی

پس از کودتای 28 مرداد سال 32 و قیام 15 خرداد 42، شیوه های برخورد مسالمت آمیز و اصلاحی با حکومت پهلوی در بین بعضی از نیروهای سیاسی، به شیوه های براندازی و مبارزه مسلحانه تبدیل شد. بعنوان شاخص می توان به انشعاب سازمان مجاهدین خلق اشاره کرد. اندیشه مارکسیستی و انتقادی حاکم بر این سازمان، مورد پذیرش نیروهای مبارز مذهبی نبود، از این رو اختلافاتی در میان نیروهای سازمان در گرفت و پس از اختلافات، گروههای مختلفی شکل گرفتند، که می توان به برخی از این گروهها اشاره کرد.

1 - گروه منصورون: از سال 1349 چند هسته مبارزاتی در شهرهای اهواز، خرمشهر و دزفول تشکیل شد. پس از بروز اختلاف در سازمان مجاهدین خلق در سال 54، این هسته ها با هم متحد شدند و گروه منصورون را تشکیل دادند. از جمله بنیانگذاران این گروه، شهید غلامحسین صفاتی دزفولی، آقایان محسن رضایی، ذوالقدر و شمخانی می باشند. (1)

2 - گروه امت واحده: بنیانگذار این گروه، بهزاد نبوی بود که از نیروهای ارشد آموزش سازمان مجاهدین خلق محسوب می شد. وی پس از اعلام تغییر ایدئولوژی سازمان در سال 54، به تدریج ارتباط خود را با آن سازمان قطع کرد و در اوایل سال 55 سازمان مسلح جدیدی را مخفیانه بنیان نهاد که بعدها امت واحده نام گرفت. آقایان محمد سلامتی، محسن مخملباف، فریدون وردی نژاد، و... از اعضای مشهور این سازمان می باشند. (2) این گروه فعالیت خود را در زندان متمرکز کرده بود. آقای محمد سلامتی می گوید: «گروه امت واحده از نیروهای داخل زندان بودند که من، آقای مهندس نبوی و تعداد دیگری از برادران که در داخل زندان بودند، تشکیل داده بودیم». (3)

3 تا 7 - از جمله گروههای جدید، می توان به گروههایی چون موحدین، فلاح، بدر، توحیدی صف و توحیدی خلق اشاره کرد.

گروههای هفتگانه فوق، در عین پراکنده بودن و عدم ارتباط تشکیلاتی مستمر، در ایران و خارج از کشور فعالیت می

کردند. آنها خواسته های مشترکی داشتند که عمده ترین این خواسته ها عبارت از موارد زیر بود:

1 - تشکیل حکومت اسلامی

2 - رهبری امام خمینی رحمه الله

3 - مبارزه مسلحانه

4 - مخالفت با سازمان مجاهدین خلق، به دلیل تغییر ایدئولوژی.

حضرت امام خمینی رحمه الله در اواخر مهرماه سال 57 مسئله وحدت گروههای مبارز را مطرح فرمودند. بر این اساس شهید مطهری رحمه الله، شهید مطهری محمد منتظری رحمه الله و آقای جلال الدین فارسی و تعدادی از یاران و اطرافیان امام، نظر معظم له را به گروهها انتقال دادند، تا زمینه گفتگو و اتحاد هموار گردد. سرانجام در هفتم تیر 58، هفت گروه مورد بحث با صدور بیانیته ای با نام جدید «سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی» اعلام موجودیت کردند. سران این سازمان، بیشترین نیروی خود را صرف فعالیتهای نظامی و سیاسی می کردند و از جمله در شکل گیری نهادهایی چون «کمیته انقلاب اسلامی» و «سپاه پاسداران» نقش قابل ملاحظه ای داشتند و در دولت شهید رجایی، دو عضو برجسته این سازمان بعنوان وزیر کار و سخنگوی دولت انجام وظیفه کردند.

ایجاد اختلاف

در واپسین روزهای اتحاد، گروههای هفتگانه، جرقه اختلافات زده شد. آقای آرمین می گوید: «ضرورتها موجود در

سالهای اولیه انقلاب و سرعت تحولات، امکان انجام بحث و گفتگو را از ما گرفت. به همین دلیل پس از گذشت 2-3 سال از انقلاب که با مسائل جدیدی روبرو شدیم. . . . وقتی ما با شرایط جدید روبرو شدیم، آن وحدت و اشتراکات قبلی که در واقع یک وحدت مقطعی بود، نمی توانست پاسخگوی نیازهای این دوره باشد. در نتیجه اختلاف در سازمان پدید آمد.» (4)

بروز اختلاف در بین اعضای سازمان، کار را به جایی کشاند که از حضرت امام رحمه الله در خواست کردند نماینده ای از سوی خود در آن سازمان معین کند. پس از طرح و تصویب این پیشنهاد در بین اعضای شورای مرکزی و ارسال آن خدمت امام رحمه الله و موافقت معظم له، آیت الله راستی کاشانی بعنوان نماینده امام رحمه الله در آن سازمان انتخاب شدند.

بعد از مدت کوتاهی با وجود نماینده امام در سازمان، اختلاف بین اعضاء ادامه یافت، اما این بار اختلاف بر سر نماینده امام رحمه الله بود. بعد از مدتی کشمکش درباره ایشان، سرانجام اعضای سازمان در 13 مهر 60 خدمت حضرت امام رحمه الله شرفیاب شدند و بدون اطلاع قبلی و هماهنگی، دو خواسته زیر را مطرح کردند:

1- تقاضای تلویحی تعویض نماینده امام;

2- تقاضای تعیین دو نماینده از سوی امام رحمه الله در سازمان که یکی نماینده ایشان در امور سیاسی و دیگری نماینده در مسائل فقهی باشد. حضرت امام رحمه الله در جواب چنین فرمودند: «خیر، من آقای راستی را عوض نمی کنم؛ تا ایشان اعراض نکرده باشند عوض نمی کنم. نگفته اند که من وقت ندارم. ایشان مرد فاضل و مهدبی هستند، پس می گویم شما هم بگوئید ایشان فعالتی برخوردار کنند.»

بعد از این قضیه، نغمه های جدید و کشمکشهای چپ و راست در سازمان افزایش پیدا کرد. و اطلاعیه هایی به این مضمون پیرامون نماینده امام رحمه الله صادر کردند و درخواست می کردند که ایشان کارهای فقهی را پیگیری کند و مسائل سیاسی به دیگری محول شود. کار به جایی رسید که آیت الله راستی کاشانی در 18 فروردین 61 از امام رحمه الله کسب تکلیف کردند. و حضرت امام رحمه الله فرمودند: «حتما خود شما باید باشید. صلاح نیست غیر از شما، خود شما باشید؛ چون به امور سازمان آشنا هستید. به کارتان ادامه دهید. . . . تا ببینیم با اینها چه باید کرد

« (5)

پیرو پیام حضرت امام رحمه الله، نماینده امام رحمه الله در سازمان، افرادی را انتخاب کرده و با ایجاد یک شورا تشکیل جلسه داد، اما یک روز بعد جریان چپ سازمان اطلاعیه ای با عنوان «شورای هماهنگی سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی» صادر کرد و در آن، امر نماینده امام رحمه الله را لازم الاتباع ندانست. آنان خواستار ملاقات با امام شدند، اما موفق به این دیدار نگردیدند. با بالا گرفتن اختلاف و کشمکشهای درون سازمان، آیت الله موسوی اردبیلی از طرف امام رحمه الله مامور شد، نقطه نظرات آنها را خدمت امام رحمه الله ابلاغ کند. در پی این ماموریت، شایعه ای مبنی بر انتخاب آیت الله موسوی اردبیلی و حذف آیت الله راستی کاشانی در سازمان شکل گرفت و بعد از پخش شایعه، آیت الله موسوی اردبیلی اعلام کرد: «من هیچ گونه دخالت یا نظارت و یا مشورت در امور جاری سازمان ندارم، قبلا چیزی که به من محول شده بود را انجام دادم و بس.» (6)

در نهایت آقای مهندس نبوی، چهره شاخص این سازمان، در حاشیه ملاقات ستاد بسیج اقتصادی با حضرت امام رحمه الله مسئله سازمان را مطرح نموده و از امام رحمه الله کسب تکلیف کرد و امام رحمه الله همچون گذشته فرمودند: «من به هیچ وجه آقای راستی را عوض نمی کنم. بروید با ایشان مسئله را حل کنید.» (7)

عده ای از نیروهای فعال این سازمان بنا به توصیه نماینده امام رحمه الله مبنی بر ارجحیت کار حکومت اسلامی بر کار تشکیلاتی، از سازمان استعفاء کردند و به عضویت سپاه درآمدند. از چهره های شاخص این سازمان، آقایان عبدالله ذوالقدر، حسین زیبایی نژاد و محسن رضایی را می توان نام برد. در مقابل، جریان چپ سازمان هواداران خود را از نهادها فراخوانده و خواهان استعفاء آنها از نهادها و عضویت در سازمان گردید. افرادی چون بهزاد نبوی، مصطفی تاج زاده، مرتضی الویری و هاشم آغاچری از این دسته بودند.

آقای سلامتی درباره این دوران چنین می گوید: «وقتی اختلاف میان اعضای سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی رشد یافت، همانطور که در حزب جمهوری اسلامی رشد پیدا کرد، به مرحله ای رسید که همکاری میان اعضاء مشکل شده بود؛ لذا در سال 61 جناح چپ سازمان استعفا کردند و بقیه که در سازمان ماندند با آقای راستی کاشانی راه را ادامه دادند، اما فعالیتشان فقط سیاسی بود.» (8)

انحلال سازمان

با توجه به زمان جنگ و شرایط حساس آن، چراغ سازمان رو به خاموشی نهاد و سرانجام آیت الله راستی در مهرماه سال 1365 از محضر امام رحمه الله، استعفاء خویش و انحلال سازمان را درخواست کرد و با قبول استعفاء وی و انحلال سازمان از طرف امام (6 روز بعد از درخواست آیت الله راستی، 29 محرم 1407)، عملا فعالیت سازمان تعطیل شد.

سازماندهی مجدد

پراکندگی نیروهای سازمان موجب از دست رفتن ارتباط آنها نشد. آرمن در این باره می گوید: «ما ارتباط دوستانه

خودمان را حفظ کردیم، هر هفته و یا دو هفته یکبار دور هم جمع می شدیم، اخبار را رد و بدل می کردیم و اوضاع و شرایط را تحلیل می کردیم. مدت‌ها به همین شکل سیری شد.» (9)

آنان در سال 70 مجدداً به فکر سازماندهی نیروها افتادند. از این رو آقایان: بهزاد نبوی، محمد سلامتی و برخی از همفکران آنان سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی را بنیان نهادند. سازمانی که در دهه هفتاد حیات مجدد یافت، با آنچه در دهه شصت وجود داشت اختلافاتی ماهوی و بنیادین داشت. محمد سلامتی می گوید: «تجربه آن سازمان موجب گشت در تشکیل سازمان فعلی بر اشتراکات فکری و تدوین مواضع تأکید ویژه ای داشته باشیم.» (10)

تغییر عقیده و دیدگاه

تغییر عقیده و بازگشت از ایدئولوژی قبلی در سخنان دیروز و امروز نیروهای سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی کاملاً مشهود است.

دیدگاه دیروزی:

محسن آرمین: حکومت اسلامی مشروعیت خود را از مقام ولایت فقیه که در راس آن است کسب می کند و مسئولیت همه امور با فقیه ولی و امامی است که اقامه حکم می کند؛ لذا ولایت امور بدست اوست. البته امام جامعه می تواند بعضی از امور را با حفظ حق ولایت به افراد دیگر تفویض نماید.» (11)

بهزاد نبوی: «مسئولیت همه امور با فقیه ولی و امامی است که اقامه حکم می کند، لذا ولایت امور به دست اوست.» (12)

در جای دیگر می گوید: «در حال حاضر با پذیرش ولایت فقیه باید در تمامی زمینه ها رساله ای زندگی کنیم.» (13)

دیدگاه امروزی:

محمد سلامتی: «اساساً فرار نیست در جامعه ما ولی فقیه به جای همه فکر کند و راه حل ارائه کند. لازمه چنین اعتقادی آن است که نهادهای دولتی و غیردولتی هیچگاه فعال نشوند؛ زیرا در صورت فعال شدن، عرصه را بر روی فقیه تنگ می کنند.» (14)

آرمین: «تبعیت از ولایت فقیه و رهبری در عمل است و شما باید در عمل تابع باشید. ممکن است شما درباره مسائل سیاسی - اجتماعی یک تحلیل داشته باشید، اما رهبری تحلیل دیگری داشته باشد.» (15)

در جای دیگر می گوید: «قطعا ولی فقیه بدون رای مردم ولی فقیه نیست.» (16)

بهزاد نبوی: «آن ولایت مطلقه ای را که امام می فرمودند، استنباط ما این است که اختیارات حکومت اسلامی را مطرح کردند و نه اختیارات یک شخص واحد را.» (17)

هاشم آغاچری: «امروز فکر کردن در قالب مدیریت فردی خیلی کهنه شده یعنی اگر فکر کنیم در هزاره سوم میلادی یک فردی می تواند بنا به هر دلیلی یک جامعه را اداره بکند و رهبرش باشد و راه نشان دهد، اصلاً چنین تلقی ای نادرست و نامتعارف با واقع است.» (18)

هاشم آغاچری در مراسم تجلیل از کدیور می گوید: «دین در حکومت‌های دینی، نه تنها افیون توده هاست آنچنانکه مارکس گفته است، بلکه من می افزایم علاوه بر آن افیون حکومتها هم هست.» (19)

طیف چپ سازمان که خود را سینه چاک انحصاری امام انگاشته و گروه مقابل را حامی قرائت تنگ نظرانه از حدود و اختیارات ولایت فقیه و پیرو ولایت مقیده فقیه معرفی می کرد، در قرائت امروز خود از ولایت فقیه دست به اجتهاد نوینی زده است.

بهزاد نبوی در هیات دولت با ادعای نخبگی در عرصه سیاست، فرمان تاریخی امام در محکومیت سلمان رشدی را برنتابید و با لحنی عتاب آلود فرمان تاریخی امام را زیر سؤال برد و آن را مغایر اهداف و فعالیت‌های اقتصادی و سرمایه گذاری تلقی کرد و سپس شکوه کرد که چرا با وی و دیگر زندگان وادی سیاست هیچ مشورتی در این مورد به انجام نرسیده است.

در اکثر جهات می توان برگشت عقیده را در این سازمان مشاهده کرد، مثلاً درباره رابطه با آمریکا، در گذشته نه چندان دور بر زشتی ذلت در برابر این قدرت غارتگر سروپوش نمی گذاشتند. در بیانیه این سازمان درباره نظم نوین جهانی، نهایت خشم نسبت به آمریکا نشان داده شده است. در آن دوران آقای سلامتی می گوید: «رابطه با آمریکا استقلال ما را تهدید می کند.» (20)

اما امروز اعضای این سازمان نه تنها چنین اعتقادی ندارند، بلکه از توریسی‌های رابطه با آمریکا می باشند و معتقدند که «عده ای، از شعار مرگ بر آمریکا برای مقابله با مردم سوء استفاده می کنند.» (21)

و بر همین اساس بهزاد نبوی شعار مرگ بر آمریکا را در تعارض با عادی سازی رابطه با آمریکا و سیاست‌های تنش زدایی تلقی می کند و با افتخار تمام می گوید: «والله من اعتقادی به مرگ بر آمریکا ندارم.» (22)

چگونه باورپذیر است که اعضای یک سازمان، در مدت کوتاه عمر انقلاب اسلامی ایران، اینگونه تغییر عقیده داده و جو را برای مردم، بویژه برای قشر جوان، ناسالم جلوه دهند و مردم را بر علیه مرجعیت سوق دهند؟ آغاچری که خود

روزی از جمله دانشجویان پیرو خط امام بود و حضوری فعال در تسخیر لانه جاسوسی آمریکا داشت و از فعالان و شکنجه شده های قبل از انقلاب بود، امروز در محیطی علمی جرات جسارت به مرجعیت جهان شیعه به خود می دهد و تقلید از مرجعیت را کاری ناپسند، بلکه کار میمون می داند .
در پایان این نوشتار دست به دعا برمی داریم و از خداوند متعال می خواهیم تا انقلاب عزیز اسلامی و جوانان و آینده سازان این انقلاب را از شر بدخواهان محافظت فرماید و ما را در بیدارگری نسبت به حيله های دشمنان اسلام و انقلاب یاری فرماید .

پی نوشت ها:

- (1) کیهان، 19/11/1378 .
- (2) نشریه شاهد، شماره 12، 15/8/60، ص 26 .
- (3) صبح امروز، 16 تیر 78، مصاحبه با سلامتی .
- (4) انتخاب، 30/7/79، مصاحبه با آرمین .
- (5) سیر اجمالی تحولات سازمان و برکات آن، سازمان مجاهدین انقلاب، ص 8 .
- (6) تکذیبیه آقای موسوی اردبیلی، 18/5/61 .
- (7) ملاقات بسیج اقتصادی با امام رحمه الله، 8/3/1361 .
- (8) روزنامه صبح امروز، 16/4/1378 .
- (9) انتخاب، 30/7/79 .
- (10) مجله عصرما، ش 1، 27/7/73 .
- (11) کیهان، 27/10/66 .
- (12) کیهان، 27/10/1366 .
- (13) پیام انقلاب، 27/5/1359 .
- (14) عصرما، ش 6 .
- (15) انتخاب، 30/7/1379 .
- (16) انتخاب، 3/8/1379 .
- (17) رسالت، 27/11/1375 .
- (18) رسالت، 18/9/1378 .
- (19) عصرما، ش 175، 26/5/1379 .
- (20) سلام، 14/12/74، سلامتی .
- (21) رسالت، 13/8/78، سخنرانی یکی از رهبران سازمان در اجتماع دفتر تحکیم وحدت .
- (22) کیهان، 21/1/88 .

صفحه اصلی | تماس با ما | درباره ما | پایگاه های ما | پایگاه های مرتبط | RSS

کلیه حقوق برای پایگاه حوزه محفوظ است